

Méně sněhu, více péče

Důraz na udržitelnost dominuje rozvoji turistického ruchu, a nejinak je tomu i v případě lyžařských středisek, která musí reagovat na změny klimatu a připravit se na to, že přírodního sněhu bude stále méně.

V České republice existuje na 150 větších lyžařských středisek, jež nabízejí lyžařům přes šest stovek kilometrů sjezdových tratí. Češi patří ve světě mezi nejnáruživější lyžaře a snowboardisty. Také proto 82 procent z nich přiznává, že i do budoucna

chtějí ve svých zimních aktivitách pokračovat. Tím více se nabízí otázka, jaká je budoucnost a udržitelnost horských středisek v následujících dekadách, protože kvůli změnám klimatu bude na českých horách stále méně přírodního sněhu.

Horská střediska musí i z tohoto důvodu změnit svůj dosavadní obchodní model a připravovat program a nabídku aktivit i v době, kdy není sníh. „Nabídka musí být udržitelná, šetrná k životnímu prostředí a zároveň konkurenceschopná,“ zdůraznil Miroslav Klusák, vedoucí Oddělení strategie cestovního ruchu na Odboru cestovního ruchu (OCR) v rámci Ministerstva pro místní rozvoj.

Udržitelná doprava

OCR ve spolupráci s agenturou CzechTurism návštěvy horských středisek podporuje a radí také návštěvníkům, jak se chovat co nejvíce ohleduplně k horám. Prvotním předpokladem je udržitelná doprava návštěvníků. Doporučuje se jet na hory vlakem, případně autobusem, až do místa pobytu. Během zimní dovolené pak po středisku – od hotelu až ke sjezdovce – využívat zimní skibusové linky.

Jako příklady, kde lze cestovat mezi několika středisky skibusem, můžeme uvést krkonošská střediska Černá hora, Pec pod Sněžkou, Černý Důl, Malá Úpa, Velká Úpa a Svoboda nad Úpou. Navzájem jsou propojena speciálními linkami autobusů a na jednu permanentku lze využít přes 50 kilometrů sjezdovek. V Jizerských horách se dá stejným způsobem jezdit mezi Tanvaldským Špičákem, Bedřichovem a Severákem. Stejně funguje i stře-

disko Dolní Morava nebo Klínovec, kde mohou milovníci zimních sportů jezdit na jednu permanentku na české i německé straně hor.

Udržitelné ubytování

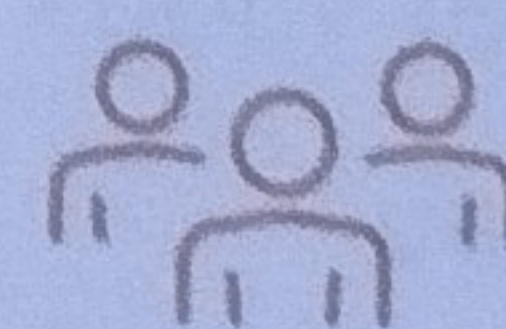
Rovněž ubytování na horách lze zvolit s ohledem k šetrnému přístupu k životnímu prostředí. Milovníci hor mohou zvolit hotely a penziony, které přijaly opatření, jež šetří vodu a elektřinu a dodržují zero-waste principy. V případě nabídky stravování nabízejí pokrmy z místních potravin. Navíc nákupem regionálních produktů a suvenýrů turisté podporují místní výrobce a tradice.

Zasněžování a udržitelnost

Zásadním a velmi diskutovaným tématem z hlediska udržitelného provozu středisek je umělé zasněžování. Nedostatek přírodního sněhu přitom trápí i mnohem výše položené skiresorty v alpských zemích. Kritici často upozorňují na to, že systémy pro výrobu umělého sněhu spotřebovávají mnoho vody a energií.

• Horský turismus v ČR zaměstnává **44 tisíc lidí**

• **25 % pracovních míst** v horských střediscích vytváří cestovní ruch

Zdroj: MMR, AHS

Zástupci provozovatelů namítají, že neustálé investice do nových technologií zásadním způsobem snižují náročnost na spotřebu vody, ale také na elektřinu. Nejvýznamnějšími investicemi v tomto směru je budování akumulčních nádrží, které zadržují srážky a vodu z tání sněhu. Voda je pak opakovaně používána pro technické zasněžování. Odpadá tím čerpání vody z místních menších přírodních toků – řek a potoků.

Pozitivní role akumulčních nádrží

Nádrže navíc pomáhají zadržovat vodu v přírodě. V období sucha mohou uměle vybudované rezervoáry poskytovat užitkovou vodu obyvatelům horských vesnic a také ochlazují okolní prostředí. Slouží i jako zásobárny vody v případě požárů.

Až dosud bylo v rámci České republiky

vybudováno na čtyři desítky podobných nádrží. Mezi nejnovější projekty patří nádrž ve SkiResortu Černá hora – Pec pod Sněžkou, která bude zakryta parkovištěm. Jedná se o investici ve výši 90 milionů korun.

Pokud by jich vzniklo dalších několik desítek, dokázaly by akumulovat zhruba polovinu vody, která je nezbytná pro umělé zasněžování v celé zemi. Tím by se také dále zvýšil udržitelný provoz horských středisek. Samotní provozovatelé lyžařských areálů nežadají od státu dotace, ale spíše zjednodušení procesu povolování nových investičních projektů a staveb.

Recyklace sněhu na další rok

Nejmodernějším řešením je udržování sněhu – technického i přírodního – z minulé sezóny pro další rok. Tuto technologii testuje Areál Moníneč.

- **1 500 hektarů** je celková plocha sjezdovek, která se zasněžuje

- V ČR je **150 větších lyžařských areálů**, celkem nabízejí přes **600 km sjezdovek**

- Ročně přepraví přes **6,5 mil. lyžařů**, z toho více než **80 % jsou návštěvníci z ČR**

Zdroj: MMR, AHS

- **3 mil. m³ vody** spotřebují horská střediska na zasněžování ročně. To je 0,2 % celkově odebraných vod v ČR

- **Spotřeba energie** pro zasněžování v celé ČR se rovná 10 zpátečním letům pro 200 osob do Karibiku
- **Celková spotřeba elektrické energie** skiareálů tvoří tisícinu celkové spotřeby v ČR

Zdroj: MMR, AHS

Speciální tkanina, která přikryje zásobárnu sněhu, pochází ze Skandinávie a na podobném principu funguje ochrana ledovců proti tání v Alpách. „Cílem recyklace sněhu je optimalizace provozu. Zároveň je to krok směrem k udržitelnosti,“ zdůraznil ředitel Areálu Monínce Jaroslav Krejčí ml. Zakrytí umožní uchovat více než polovinu sněhu – a to až pět sezon za sebou. Navíc voda, která částečně odteče, je zadržována v retenční nádrži a poslouží k výrobě technického sněhu.

Bez technického sněhu to nejde

Samotní provozovatelé a podnikatelé na horách moc dobře vědí, že se musí změnám klimatu přizpůsobit. Například menší skiareál Hilbert v Harrachově si provoz bez technického sněhu neumí představit už 25 let. Technologie se za tu dobu výrazně změnily, jen za posledních deset let se efektivita zasněžování zdvojnásobila.

Například systém Snowfactory dokáže vyrábět sníh i při teplotách nad bodem mrazu. Navíc se celý proces výroby sněhu odehrává v uzavřeném okruhu. Sníh je bez jakýchkoliv chemických přísad – skládá se jen z vody a vzduchu. Uměle vyrobené ledové vločky mají teplotu minus pět stupňů Celsia. Díky tomu si technický sníh vytváří vlastní chlazení a taje pomalu.

Další novinkou je používání technologie Snowsat, která pomocí satelitního systému GPS dokáže s přesností na centimetry změřit výšku sněhu na sjezdovkách. Areály pak mohou efektivněji upravovat sjezdové tratě. Tím šetří elektřinu a vodu pro zasněžování, ale také pohonné hmoty pro sněžné rolby.

Provozovatelé také počítají s tím, že je třeba nabízet služby celoročně. V praxi to znamená, že střediska investují do bikeparků – speciálních sjezdových tras pro horská kola a nabízejí sezónní jízdenky na celé léto.

Ceny skipasů

Dvě třetiny českých a moravských horských středisek se snaží udržet ceny skipasů na úrovni z loňské sezóny, zhruba čtvrtina areálů zdražila o několik procent, a část provozovatelů lyžařských středisek zlevnila. Nákup přes online portály může milovníkům lyžování ušetřit

dvacet až třicet procent z ceny skipasů. Trendem jsou rovněž dynamické ceny permanentek, které odrážejí poptávku po lyžování v daném středisku a pomáhají regulovat množství lyžařů na sjezdovkách. Průměrná cena celodenního skipasu dosahuje v České republice 750 až tisíc korun, průměr v alpských resortech přesahuje 1 500 korun. „Zájem o rekreační sjezdové lyžování i snowboarding je mezi Čechy vysoký, poptávka po službách lyžařských areálů bude pokračovat. Proto dává smysl čelit výzvám, které současná doba přináší, abychom umožnili milovníkům zimních sportů a pohybu na zdravém vzduchu provozovat tyto aktivity,“ shrnula prezidentka Asociace horských středisek Kateřina Neumannová.

- Do veřejných rozpočtů přispívá **13 mld. Kč ročně**
- **1 Kč** utržená ve skiareálu **přinese dalších 7 Kč** utracených za stravování, ubytování a další služby

- **1 mld. Kč** – investice velkých středisek do udržitelných řešení a technologií v posledních letech

Zdroj: MMR, AHS